

ELEKTRONİK HABERLEŞME SEKTÖRÜ TAKİP RAPORU – Kasım 2024

Elektronik haberleşme sektöründeki gelişmelerin takip edilmesi amacıyla önemli görülen göstergelerin yer aldığı bu rapor, BTK, TÜİK, BIST gibi kuruluşlar tarafından yayınlanan resmi veriler kullanılarak TELKODER tarafından hazırlanmıştır. BTK Çeyrek raporlarının yayınlanmasının ardından her üç ayda bir yayınlanacaktır.

1- Elektronik Haberleşme Sektörü Büyüklüğü

Son çeyrekte enflasyondan arındırılmış gelirlerde düşüş yaşanmıştır 😊

2- Elektronik Haberleşme Sektöründe Rekabet

2022 ilk çeyreğe göre alternatif işletmecilerin Pazar payında önemli bir artış yaşanmamıştır. Bu oran AB'ye göre hala çok düşüktür 😊

3- Elektronik Haberleşme Sektöründe Şirket Piyasa Değerleri

Son üç ayda şirket piyasa değerlerinde önemli bir artış yaşanmamıştır 😊

4- Genişbant Abone Sayısı

Son üç ayda abone sayısında düşüş yaşanmıştır 😞

5- Fiber Uzunlukları

Son üç ayda fiber uzunluklarında önemli bir değişiklik yaşanmamıştır 😊

6- Genişbant Uydu Hizmetleri

Son üç ayda uydu internet abone sayısında önemli bir değişiklik yaşanmamıştır 😊

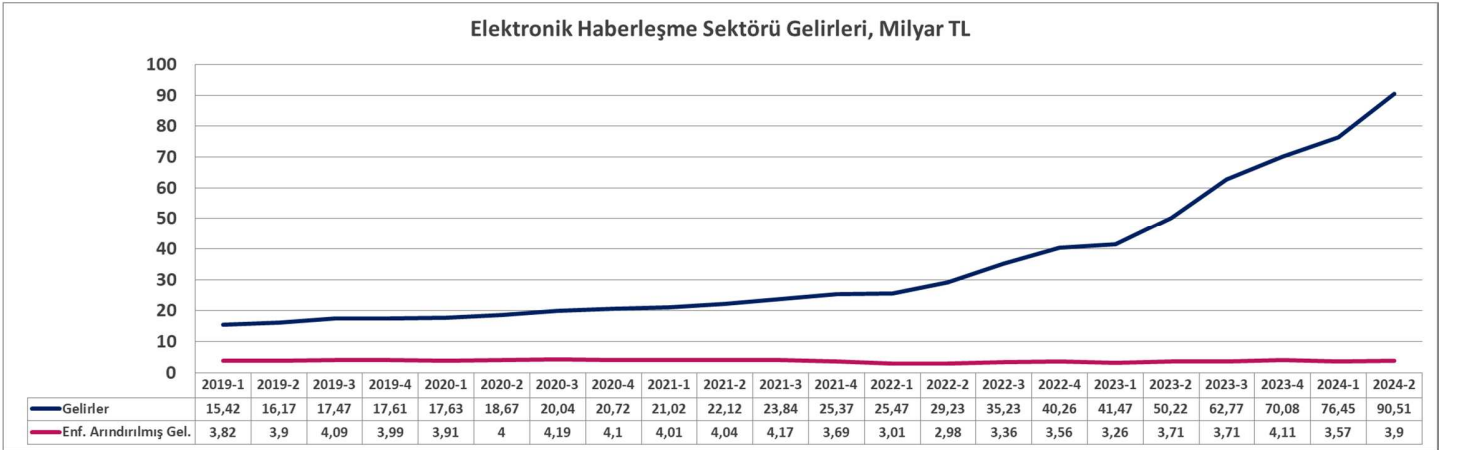
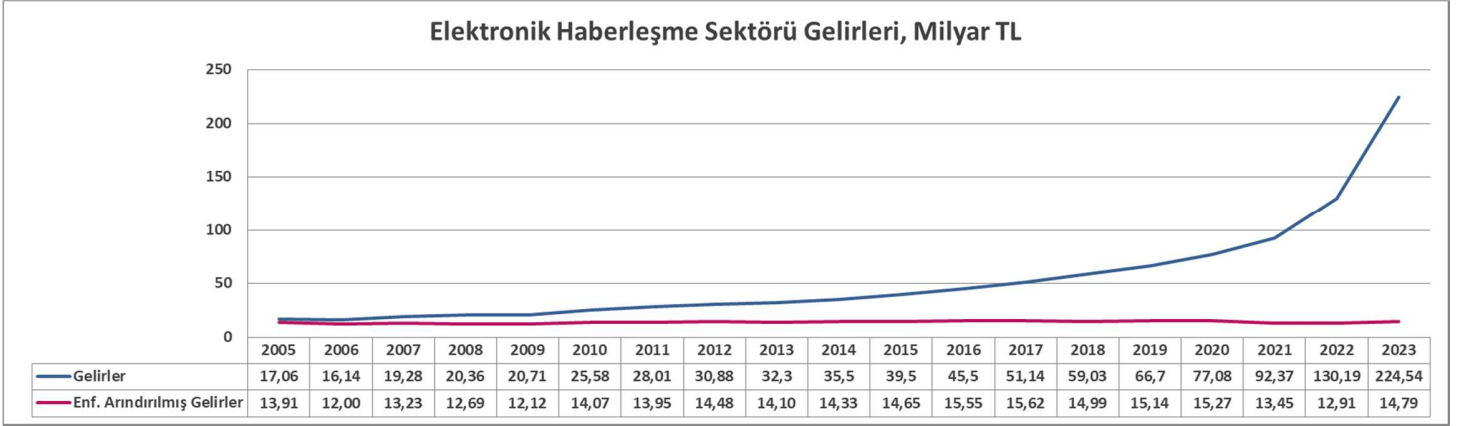
7- Ses Trafik Dağılımı

Son üç ayda toplam trafik içindeki sabit trafik oranında düşüş yaşanmıştır 😞

8- Veri Merkezi İşletmeciliği

Son üç ayda veri merkezi işletmeciliği alanında önemli bir gelişme yaşanmamıştır 😊

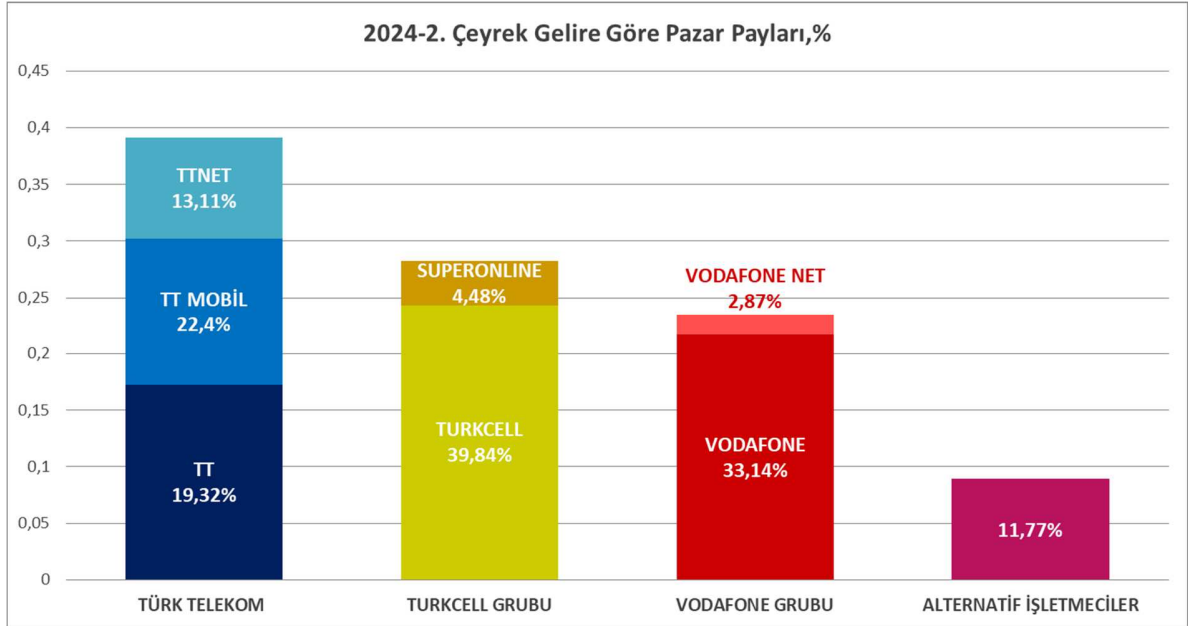
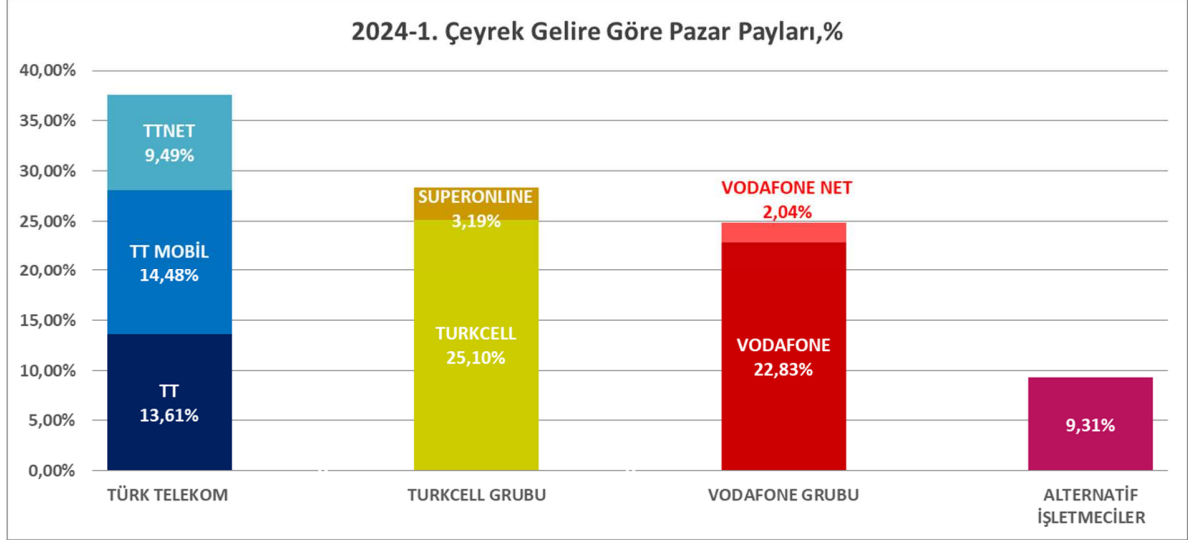
1- ELEKTRONİK HABERLEŞME SEKTÖRÜ BÜYÜKLÜĞÜ

Elektronik haberleşme sektörü gelirleri 2003 yılında 14,98 Milyar TL iken 2023 yılı sonu itibariyle 224,54 Milyar TL olarak tespit edilmiştir. Büyüme üzerindeki enflasyon etkisinin ortadan kaldırılması amacı ile TÜİK verileri kullanılarak ve 2003 yılı temel alınarak hesaplanan enflasyondan arındırılmış gelirlere göre ise 2003 yılında yaklaşık 15 Milyar TL olan sektör gelirleri 2023 yılı sonunda 14,79 Milyar TL olmuştur.

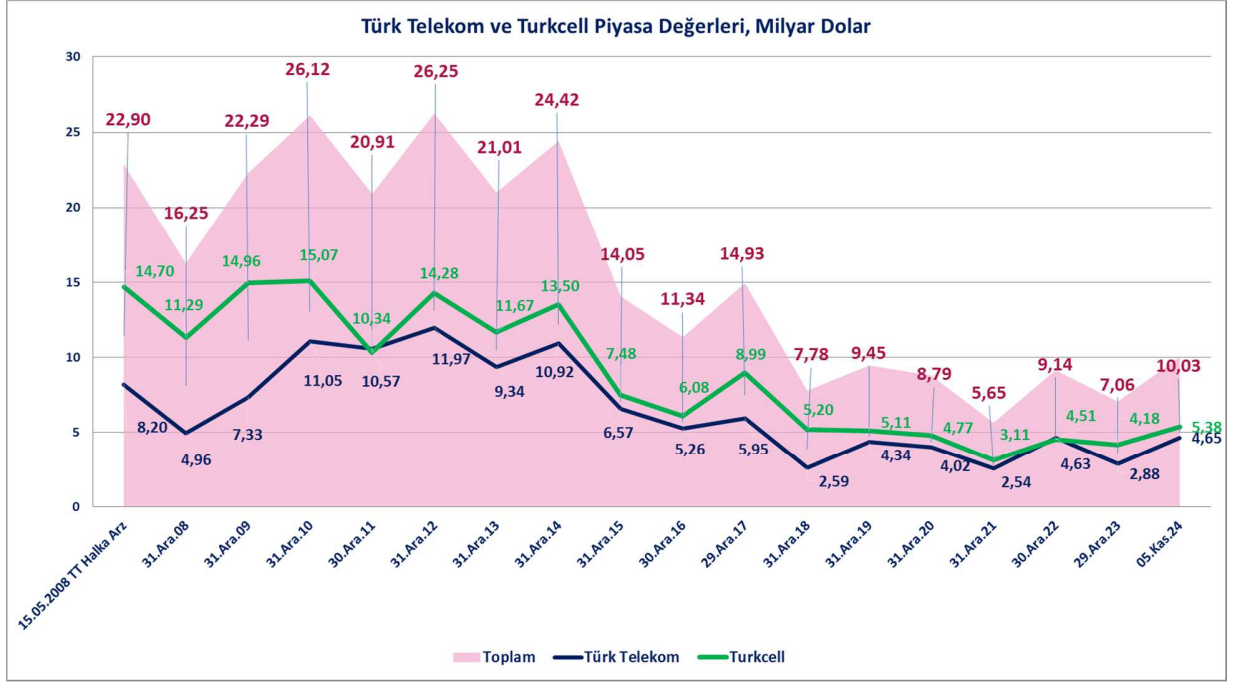
Elektronik haberleşme sektör gelirleri, 2024 ikinci çeyrekte 90,51 Milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Enflasyondan arındırılmış gelirler ise 3,9 Milyar TL olarak tespit edilmiştir. Bir önceki çeyreğe göre önemli bir değişiklik görülmemektedir.

2- ELEKTRONİK HABERLEŞME SEKTÖRÜNDE REKABET

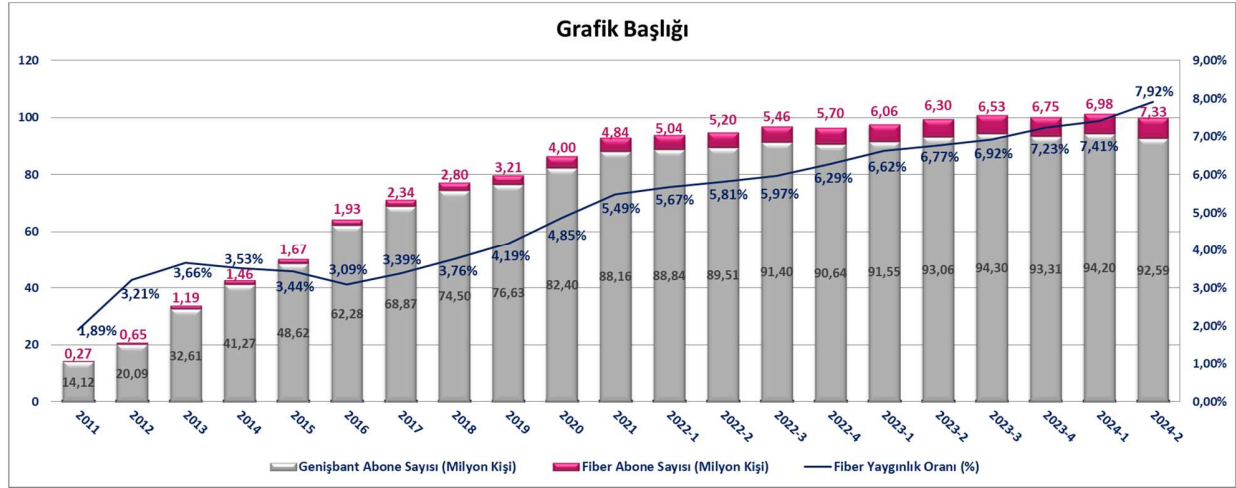
Yukarıdaki grafiklerde, 2002 yılında fiili olarak rekabete açılmış olan elektronik haberleşme sektöründe, sektör oyuncularının gelirlere göre Pazar paylarına yer verilmektedir. Buna göre; 2024 ilk çeyrekte pazardaki en büyük üç operatör ve iştirakleri dışında kalan alternatif işletmecilerin Pazar payı %9,31 olarak belirlenmiştir. 2024 ikinci çeyrekte ise bu oranın %11,77 olduğu görülmektedir. Bu oran AB ile kıyaslandığında çok düşük kalmaktadır.

3- ELEKTRONİK HABERLEŞME SEKTÖRÜNDE PİYASA DEĞERLERİ

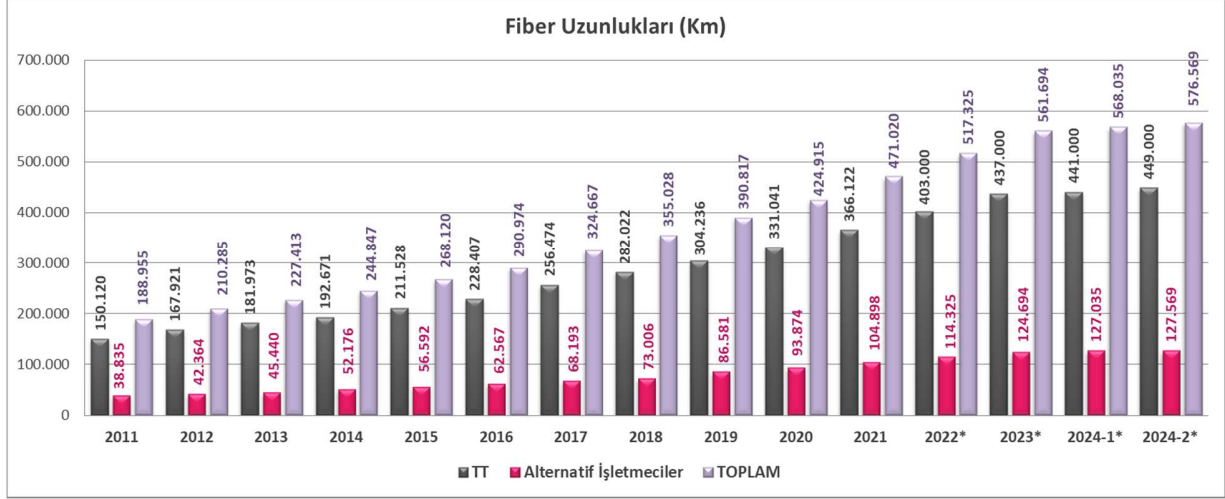
Sektörün yaklaşık %70'ini oluşturan iki şirketin piyasa değerleri incelendiğinde, 2008 yılından bu yana önemli ölçüde düşüş yaşandığı görülmektedir. Buna göre, 15 Mayıs 2008 tarihinde iki şirketin toplam değeri 22,90 Milyar Dolar iken, 5 Kasım 2024'de ise 10,03 Milyar Dolar'a düşmüştür.

4- GENİŞBANT ABONE SAYISI

Yukarıdaki grafikte toplam genişbant abone sayısı ve bu sayı içerisinde fiber abone sayısı ve oranı yer almaktadır. Buna göre 2024'ün ilk çeyreğinde %7,41 olan fiber abone oranı 2024 ikinci çeyrek sonunda %7,92 olarak belirlenmiştir.

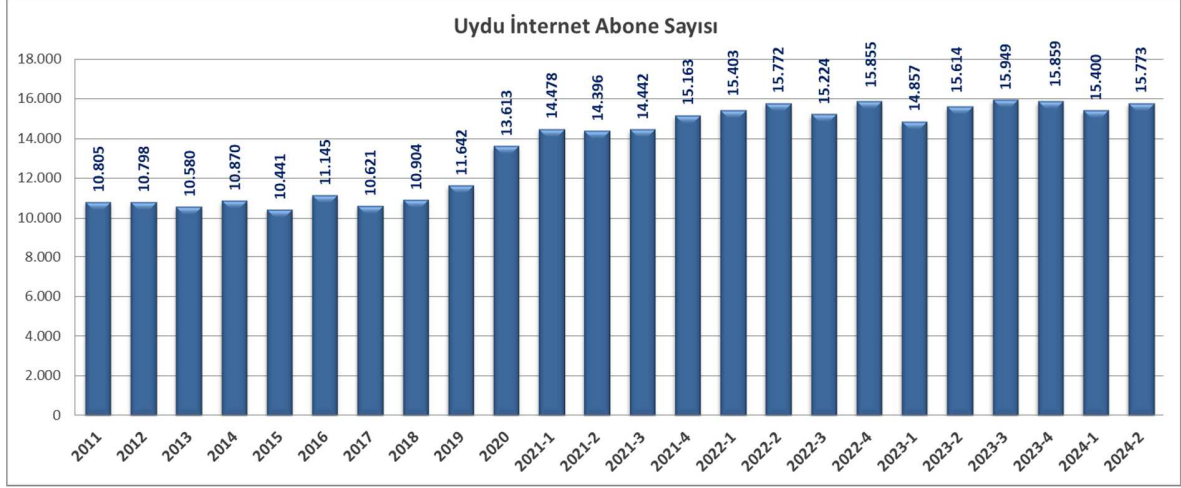
5- FİBER UZUNLUKLARI

Yukarıdaki grafikte, fiber altyapı uzunluklarına yer verilmektedir. Buna göre, 2024 ilk çeyrekte 568.035 km olan toplam fiber uzunluğu, 2024 ikinci çeyrek sonunda 576.569 km olarak belirlenmiştir.

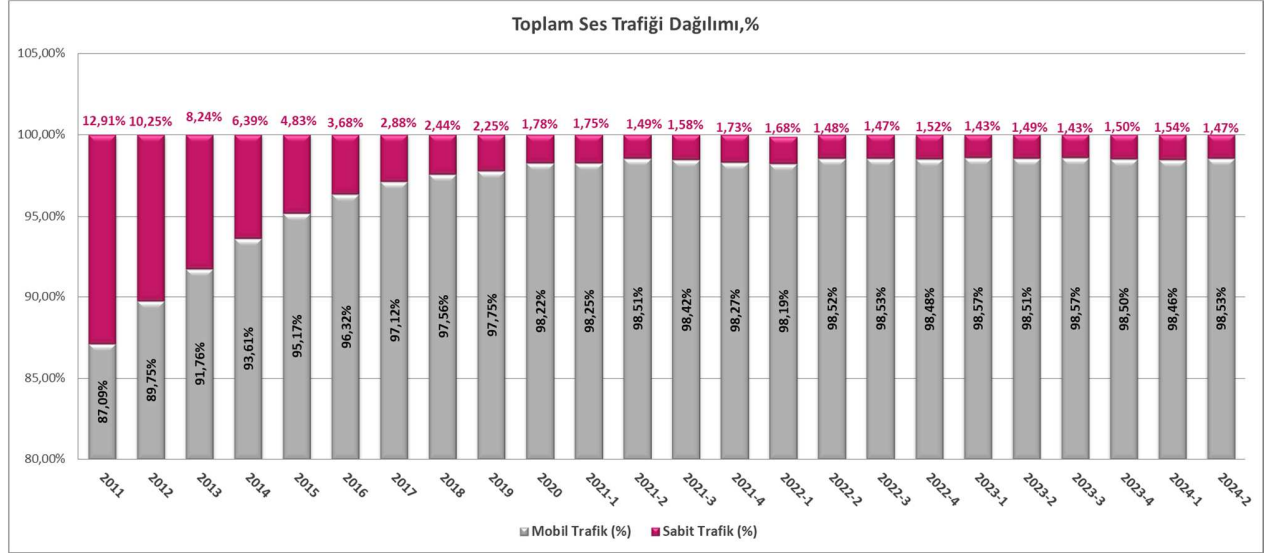
*İşletmeci bazlı fiber km uzunluk verilerinin BTK Pazar verileri raporlarından 2022 yılı itibarı ile çıkarılması sebebi ile yapılan hesaplamalarda TT yatırımcı ilişkileri raporlarında yer alan veriler kullanılmıştır.

6- GENİŞBANT UYDU HİZMETLERİ

Genişbant hizmetlerinde önemli bir alternatif olan uydu internet hizmetine ilişkin abonelik miktarlarına bakıldığında 2011 yılından bu yana önemli bir gelişme olmadığı ve bugüne kadar 4.968 yeni abone kazanımı olduğu görölmektedir. Bir önceki çeyreğe göre 2024 ikinci çeyrek sonunda abone sayısında önemli bir değişiklik görömemektedir.

7- SES TRAFİĞİ DAĞILIMI

Toplam ses trafiği içindeki sabit ses trafiği oranı 2009 yılından bu yana ciddi biçimde düşmüştür. 2009 yılında toplam trafiğin %82,5'i mobil, %17,4'ü sabit ses iken 2024 yılı ilk çeyrek sonunda sabit ses trafiğinin oranı %1,54'e düşmüştür. 2024 ikinci çeyrekte ise bu oran %1,47 olmuştur. Türkiye'de sabit ses trafiğindeki hızlı düşüşün incelenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

8- VERİ MERKEZİ İŞLETMECİLİĞİ

2025 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı 577.3 sayılı tedbirde; İnternet Değişim Noktası (İDN) kurulmasına yönelik usul ve esasların belirlenmesi ve İDN kurulumunun gerçekleştirilmesi hedefi bulunmaktadır. Bu tedbirle ilgili sorumlu kuruluşlar; Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, BTK'dır.

2025 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı 585.2 sayılı tedbirde; Veri merkezlerine yönelik güvenlik ve hizmet sunum standartları geliştirilmesi, Veri merkezlerinin belgelendirilmesi ve standartların zorunlu uygulamaya alınması amacıyla gerekli düzenlemelere yönelik çalışma yapılması hedefi bulunmaktadır. Bu tedbirle ilgili sorumlu kuruluşlar; Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi, BTK, TSE'dir.

İnternet Değişim Noktaları 2019, Veri Merkezleri 2020 yılından bu yana Yıllık Programlarda yer almaktadır ve bugüne kadar bu konularla ilgili henüz herhangi bir adım atılmamıştır (<https://telkoder.org.tr/cumhurbaskanligi-yillik-programlari/>).

Ayrıca, BTK 2021 Yılı İş Planı'na göre Türkiye İnternet Değişim Altyapısı Kurulmasına İlişkin Çalışmaların Aralık 2021 tarihinde tamamlaması planlanmıştır. Söz konusu çalışmalar tamamlanmamış olmakla birlikte, 2022 yılından itibaren BTK İş Planlarından da çıkarılmıştır. (<https://telkoder.org.tr/wp-content/uploads/2024/10/BTK-2025-is-plani.pdf>).